

Obustavljanje krivičnog postupka i pretpostavka nevinosti u Švajcarskoj
Presuda u slučaju
Minelli protiv Švajcarske

1. Činjenično stanje

L. Minelli je bio švajcarski državljanin, po zanimanju novinar. Zbog članka koji je objavio u novinama, 1972. godine izvesna kompanija i njen direktor tužili su ga za klevetu. Dalje postupanje u slučaju je odloženo 1974. godine da bi se sačekala presuda u sporu koji je ista kompanija vodila protiv druge stranke, ali pod sličnom optužbom. Međutim, 12. maja 1976. godine ciriški sud je doneo odluku da ne može ispitati slučaj *Minelli* zbog zastarelosti. On je takođe, u skladu sa članom 293. Zakona o krivičnom postupku kantona Ciriha, odlučio da je optuženi dužan da plati dve trećine sudskih troškova, kao i naknadu privatnim tužiocima na ime njihovih troškova. *Minelli* je uložio žalbu na ovu odluku Kasacionom sudu, a potom i žalbu Federalnom sudu koja su bile odbijene.

2. Odluka Suda

U predstavi koju je podneo Evropskoj komisiji 20. maja 1979. godine *Minelli* se žalio na odluku suda od 12. maja 1976., smatrajući da je obaveza da plati troškove postupka predstavljala "izricanje kazne na osnovu sumnji", čime je povređen član 6., stav 2. Konvencije.

Vlada [vajcarske je tvrdila da se član 6., stav 2. ne može primeniti na postupak po privatnoj tužbi za klevetu, koji je u suštini građanski, a ne krivični postupak. Evropski sud je međutim smatrao da treba utvrditi da li *Minelli*, koji je bio "optužen za izvršenje krivičnog dela" u skladu sa članom 6., stav 2., što nije bilo sporno, morao da odgovori "na krivičnu optužbu protiv njega" prema članu 6., stav 1.. On je naime naglasio da pretpostavka nevinosti sadržana u članu 6., stav 2. predstavlja jedan od elemenata pravičnog suđenja u krivičnom postupku koje je garantovano članom 6., stav 1. Povreda određenog građanskog prava - kao što je pravo na ugled - u određenim slučajevima može predstavljati krivično delo. Posle ispitivanja položaja u kome se *Minelli* nalazio u svetlu važećih švajcarskih propisa, Evropski sud je zaključio da je postupak protiv njega u suštini bio krivični (jer se primenjivao ciriški Zakon o krivičnom postupku, mogla se izreći novčana kazna ili kazna zatvora itd.). Osim toga, švajcarska vlada je istakla da je ciriški sud vršio administrativnu funkciju kada je donosio odluku o troškovima postupka. Međutim, Evropski sud je naglasio da se član 6., stav 2. odnosi ne samo na ispitivanje same suštine optužbe, već na krivični postupak u celini, bez obzira na njegov ishod. Prema pravu kantona Ciriha odluka o troškovima postupka obično je predstavljala sastavni deo krivičnog postupka po tužbi za klevetu, sa ciljem da reši posledice postupka. U konkretnom slučaju sud je istom odlukom ustanovio da je slučaj zastareo i obavezao *Minelli*-ja da plati dve trećine sudskih troškova i naknadu privatnim tužiocima. Iz navedenih razloga član 6., stav 2. se može primeniti u ovom slučaju.

Evropski sud je istakao da je garancija pretpostavke nevinosti iz člana 6., stav 2. povređena ako sudska odluka koja se tiče optuženog ostavlja utisak da je on kriv, a prethodno nije dokazana njegova krivica na osnovu zakona, a naročito ako mu nije pružena prilika da se brani. Ciriški sud je, na osnovu člana 293. Zakona o krivičnom postupku kantona Ciriha i dotadašnje sudske prakse, smatrao da odluka o troškovima postupka u slučaju *Minelli* treba da zavisi od toga kakva bi presuda bila doneta da nije bilo zastarelosti. Da bi ustanovio kakva bi presuda bila doneta, ciriški sud je uzeo u obzir okolnosti slučaja i zaključio da bi optuženi "vrlo verovatno" bio osuđen za klevetu da predmet nije zastareo. Dakle, ciriški sud je uzeo kao da je ustanovljena krivica *Minelli*-ja, ne pruživši mu pri tome priliku da koristi prava sadržana u članu 6., stavovi 1. i 3. Kada je o odluci Federalnog suda reč, ona je samo pojasnila razloge odluke prvostepenog suda, ne menjajući pri tom njeno značenje. Evropski sud je iz ovih razloga zaključio da je garancija pretpostavke nevinosti u članu 6., stav 2. povređena.